ՀԱՅԿ—ՋԻԼԳԱՅԷ—Ի.—ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ՄԷԿԻՋԻՆՃԻ—ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ—348—ՀՈՒՄԱՍ ԷՐԹԷՍԻ—28—ՄԱՅԻՍ—1860

ԱԱՖՐԱՆԿԱ—9—ՅՈՒՆԻՍ—1860

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշպու Մէճմուայը Հավատոս՝ հէր հարիւրաձուքնաս Երթէսի կիրակի տաղերթ լուսանագ տրը։

Սէնէսի բէշին օլարագ՝ Գայիմէ		150	ղուրուշ։
Աքրը պղրը քէպլիք	»	80	»
Իւշ պղրը քէպլիք	»	40	»
Վէ պիր նուսխէսու			3 1/2

Տաշրաշար իշխան պէհէր նուսխէսունա փոսթախանէ նիզամը մուճիպլիններէ իւճրէթ ալնուճաղը խասաթէն պէյան օրունուր։

Իրանամըն պէհէր սրտաք պիր տէֆտէրագ 5 ղրշ.
Իքի տէֆտ իշխան պէհէր տէֆտարնա . . 2 »
Իւշ տէֆտ իշխան պէհէր տէֆտարնա . . 1 1/2 »
Իւշ տէֆտաան վատաէ օրան՝ վէ զայէթ ուտան իլանամի իշխան այլրնա բարարլագ օրունուր։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ՝ վէ իրանամըն բոսթա մէտարիֆէրի՝ կէ օնաէրէնէրին իւզէրինէ օլուսաբա մանդատէ պէյան օրունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԵՎ ՓԱՓՈՒԱՅԸ ՍԱՅՍՈՒՐԷՅԷ ՄՈՒՐԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍՏԹԱՆԷ՝ 28 ՄԱՅԻՍ

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

Էվգաքը Հիմայուն նէզարէթի՝ Մէճլիսի Սուլթէ մէմուրու՝ Շէֆիգ բաշա հարգէթլէրինէ՝

— Մարկէ նէզարէթի՝ խարինէի խասսաի Շահանէ Նազարը Մուխթար բաշա հարգէթլէրինէ՝

— Մէճլիսի Ալիէ մէմուրիէթի՝ Մարկէ Նազարը ասարգ Հասիպ բաշա հարգէթլէրինէ՝

— Ալբանիան օրտուի Հիմայունի միշլիսի՝ խասսա օրտուի Հիմայունի միշլիսի՝ ասարգ Վաքֆի բաշա հարգէթլէրինէ՝

— Խարինէի խասսաի Շահանէ Նէզարէթի՝ Էվգաքը Հիմայուն Նազարը՝ ասարգ Ռիզա էֆէնտի հարգէթլէրինէ՝

— Նէր վարիսի՝ բիւթգէի սամիսի վէ զարէթէլէ՝ ճանիկ մութասարրֆը՝ ասարգ Օսման բաշա հարգէթլէրինէ իհալէ վէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԵՊԻՅԷ

ԻՆԳԻԼԹԷՐԱ՝ Պու ճանիպտէն կէլէն պաղը խասպէրլէրէ նազարէն պու տէֆա թէմամլէթը մէմալիքի Օսմանլիէրի մուհաֆազա իթմէքիւ զրէ Աւսթրիա՝ Իրանա վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի թէքբար պիրլէշմիշլէր տիր։ Սանկէն մէմալիքի Շարգէյէ Խրիսթիյանլէրի ահվալը հագգընտա պիր թահգիգ վէ պիր թէճասիս ըաղմ կէլմէսի հալտէ՝ տէպիլ Իրէնա Կորչագօֆուն կէօստէրմէսի էտաս՝ իլա մէղքիւր իւշ տէվլէթին էլչիլէրինին բաբօրթօրը իւզէրինէ օրտաղը տախի խասսէթէն պէյան օրունմուշ տուր։

— Լօնտրայա վարիս օրան պիր թէլէգրաֆ խապէրինէ նազարէն՝ կէօրիւնիւր քի Զին մատատէսի սուլհ թարիխի իլէ թէսվիսէ օրամայտագ տրը։ Զին իմբէրատորու Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզին սօն թէքլիֆլէրինի մաղրուրանէ ըէատա իթմիշ օրտուղունատան պու իքի տէվլէթին միւթթէֆիգ ատամլարը Զինին Շըմալ թէրաֆընատա օրան լիմանլարընը ապլօգա իթմէյէ պաշլամըշլար տրը։

— Այսիս 24 թարիխի իլէ Լօնտրայա վարիս օրան պիր թէլէգրաֆ խապէրինէ նազարէն՝ Իրէնա Կորչագօֆ Շարգ Իրիսթիյանլարընը ահվալի հագգընտա պիր միղէքքէրէյը ուսմուի եաղըպ հէր թէրաֆտա մուգիմ օրան Ռուսիա էլչիլէրինէ կէօնտէրմիշ տիր։ Լէվանի Հէրօյոուն գավլինճէ կէչէն սալը կիւնիւ պու միղէքքէրէլէրին պիրէր սիւրէթի տախի Սրիթանէտէ մուգիմ ատէլը էճնէ պիսկէ էլչիլէրինէ տախի վէրիլմիշտիր։ Անամուսթըմըզ ատիհ իսէ՝ Իրէնը միշարալէյհ՝ մայիսին օն տէօրտիւնտէ Ինէթրօպուլուզա ճէլմէյ իթմէսի էլչի մէճլիսինէ Տէվէթը Ալնէ էլչիսինի ճէլմէյ իթմէմիշ իսէ տէ միւշարալէյհի այրըճա ճէլմէյ իստիւրէ՝ սէրիան եաղ տէվլէթին թէրաֆընա քի Իրիսթիյանլար հագգընտա միւթահիտ օլտուղու շարթլարը իճրա իթմէմէմիշ օլտուղունա Ռուսիա եէտիսէ պէշիք իսպաթլար վար տրը տէմիշ տիր։ Վէ Պապը Ալի՝ ատաթանաթը սէնիսէ տէֆիրի Տէվլիշ բաշա հարգէթլէրինին թահրիրատընատան վուգուի հալէ վագըֆ օլմուշտուր։ Շիւնքի Սրիթանէտէ մուգիմ Ռուսիա էլչիսի Իրէնա Լապանօֆ՝ հէնիւզ Պապը Ալիսէ պու պապատէ պիր սաթը շէյ եաղմատըգտան մատատա՝ հալա քէսֆիսէթ պաղը թէրաֆտան քէնարսինէ սիվալ օլունատուգտա պու պապատէ հիչ պիր մալիւմատը վէ թալիմատը օլմատըգընը տախի պէյան իթմիշ տիր տէնիր։

— Ինկիլթէրրատան կէլէն տիկէր խապէրլէրէ նազարէն կէօրիւնիւր քի Ռուսիա տէվլէթի Շարգտա օրան Խրիսթիյանլարընը ահվալինի թահգիգ վէ թէճասիս իթմէք իւզրէ Տուէլը մուահիտի Իբրարատան պիր եէնի Գոնֆէրանս մէճլիսի տահա մատլուպ իթմիշտիր։ Պու պապատէ Լօնտրատան կէլէն խապէրլէր հէնիւզ թէճնիս տիր՝ պաղըլարը Ռուսիանընը պու թէքլիֆինի Ինկիլթէրրա գապուլ իթմիշ՝ վէ պաղըլարը տախի իթմէմիշ տէրլէր։

— Պու տէֆա Ինկիլիզ վիքէլը՝ Բարլամէնթ մէճլիսինէ քեահտա վէրկիսինին գալարարմասընատան սօնրայը քիւշիւք տիւշմիշ տիւր՝ եանի էքսէրսիթ պուլամամըշ տրը։ Պիր գաչ խուսուսատա տախի վիքէլա պու էքսէրսիթի պուլամատըգը հալտէ աղ իւ թէպսիլէրի իճապ իտէր։ Եէնի թիճարէթ ահտնամէսի միւճիպինճէ՝ Ինկիլիզ վիքէլասը էճնէպիտէն կէլէն պէյաղ քեահտա իւզէրինէ օրան վէրկիսի գալարըմագ իսթէմիշլէր տիր։

ԱՒՍԹՐԻԱ՝ Իմբէրատոր Ֆրանսուա Յօզէֆ հարգէթլէրի՝ Մանճարիսթան Կօվէրնաթորու Ֆէլտ մարէշալ Պէնէտէք հարգէթլէրինէ խաթթը ատսթի իլէ պիր մէկթիւպ եազըպ՝ Մանճար Իրօթէսթանտլէրինէ վէրիլէն քեաֆֆէի իմթիազաթ վէ մուաֆիյաթը պու ատֆա թէքրարէն թասդիգ իթմիշ տիր։

— Աբսթրիա ատվէթի Ուլահ Պուղտանատա օրան պաշ գօնսօլոսունա պիր թէլէգրաֆ չէքիպ՝ վագաա Ռուսիալար Իրութ նէ հրի քէնարընա ատքէր թէրաքիմ իթմիրմիշլէր մի՝ թահգիգ գէրընմասընը էմր խլէմիշ տիր՝ վէ գօնսօլոսու մումայիլէյհ թահգիգաթէ մուպաշիրէթ իտէրէք՝ էօյլէ պիր ատքէր թէրաքիմ կէօրինմէսինի ճէվապ իթմիշ տիր։

ԲՐՈՒՍԻԱ՝ Պու ատֆա Իրուսիատան կէլէն խապէրլէր տախի միւհիմճէ տիր։ Պու Տէվլէթին միլլէթ մէճլիսլէրի գաբանմըշ օլուպ՝ գրալ վէքիլինին Նութգու բէսմիսինատ տրգգաթա շայէան պիր շէյ եօղ իսէ տէ՝ մայիսին 21 ինճի կիւնիւ վագի օլան մէճլիսատէ՝ միւսիւ Մանթիս Նամ միւսթէշար պիր Նութգ իտիւպ՝ պու Նութգ խայլըճա գիլ իւ գալէ մուճիպ օլատուգտան մատատա՝ ատէլը էճնէպլէսէ էլչիլէրի թէրաֆընատան տախի պու Նութգատան տօլայը Իրուսիա ատվէթինատէն պաղը իյդահաթ տախի մահալլապ օլաճաղը բիվայէթ գէրընը՝ պու Նութգատն պաշլըճա բարաշալարը պունարը տրը։

«Տիւնէանընն շիմալիքի հալինէ նազար իսէր իսէք՝ կէօրիւրիւզ քի Ռուսիա վէ Ֆրանսա՝ Ալէմանէա իւզէրինէն գօլարընը ուզաթըպ էլ էլէ վէրտիլէր։ Պու իքի տէվլէթ պէյնինատէ պիր իթթիֆագ պուլունատան քիմսէ շիւպհէ իտէմէզ՝ վէ շարթլարընն կիպլի գալմասը տախի պու իթթիֆագ իշխան տիւնէայը էմին իտէճէք պիր հալ տէյիլ տիր։ Անշիպէա՝ վէ Իթալիանընն ճէնուպ թէրաֆլարը ալէվէնմիշ տիր։ Խասթա զանն օլունան տէվլէթին (Օսմանընն) աէօշէյի էթրաֆընատա թօփլանանլար հէքիմ օլմայըպ՝ իլա ճէնաղէսինի բարարատա հազըրլանան գարկալար տրը։ Վէ պունուն ֆէնա վէ թէհլիքէլի եէրի շուրասը տրը քի՝ պու հալլէր թապիսթը իլէ զուհուր իթմէյիպ՝ հիչ վէ զէնաթլա հասիլ օլմուշ տուր։»

Պատէհու միւսիւ Մանթիս՝ Իրուսիանընն մութլագա Ինկիլիզ իլէ իմթիֆագ իթմէսինի նասիհաթ իտէր։

ՍԱՐՏԷՆԵԱ՝ Կէրէք Սարտէնէա՝ վէ կէրէք Թօսգանա՝ Խարմա Մոտենա՝ վէ Ամանէատատա՝ բուհանի մէմանէատարլարընն Սարտէնէա հիքիմէթինէ գարշը օլան մուամէլաթը օ աէրէճէյէ վասլ օլմուշտուր քի Սարտէնէա տէվլէթի թէրաֆընատան պաղը մուամէլաթը շէտիսէ իշխարընա մէճպուր օլմուշտուր։ Սարտէնէա գրբալը պու էյալէթլէրի զիյարէթ իթմէքտէ՝ ահալի թէրաֆընատան ըզհար օլունան մէսէրրէթէ պու պէցիք մէսնէատարլար տախիլ օլմասրգատան մատատա՝ ահալիյի տախի մուզայիրինէ թէշվիգ իտէճէք պաղը մուամէլէլէրի տախի կէօրիւլիւշ՝ վէ նէշը օլունան պաղը էվրագ վէ եաղըլարը մէշհուտա օլմուշտուր՝ էլ հասիլ պունարը Սարտէնէանընն պու եէնի հիքիմ մէթինի թանըմամագ իստէմիշլէրտիր տէնիր։ Պու մուխալիֆ կիւրուհինէ բիասէթ իսէն Պօլոնիա սէրթիպօրոսու Դարտինալ Վիտալ Իրիլա վէ ֆամէթ իթմիշ իսէ տէ՝ Իրիլա սէրթիպօրոսու Դարտինալ Դօրսի՝ վէ Իմօլա վէ Ֆայէնսա փիսգոպոսլարը հալա մուխալիֆէթէ տէվամ իթմէքտէ օլտուգլարընտան՝ պունարատան Դարտինալ Դօրսի՝ մէնէտինէ ճայիզ օլան իհթիրամատըլէ տիպ իւ կիրիֆթ վէ իսթինիճագ գէրընմագտա պուլունմուշտուր։ Իթալիատա զու հուրա կէլէն պու մագուլէ հալլէրի էրպասը բօլնիթիգա պէյէնէմէյիպ՝ վէ ճիմանանի հիքիմէթին բուհանի հիքիմէթլէ ուզրաշմասընը խայրը պիր շէյ սայմայըպ կէրէյի կիպի էսէֆ իթմէքտէ տիրլէր։ Ամալիսէն տախի պու բուհանի մէնէտատարլարա խայլըճա թէրաֆտարլար պու-լունատուզունատան՝ Թօսգանա վէ սայրրէտէ Սարտէնէատա տախիլ օլտուգլարընատան սօնրայը պաղը քիւշմանիկէթ ալէմէթլէրի տախի կէօրիւնմէյէ պաշլամըշ տրը։ Վէ պու հալ օրթա իմամանընն ահվալը աթիկէսի հագգընտա ճիմէյի թէքմին իսէճէք տէրէճէտէ պիր շէյ տէ տէյիլ տիր։

ՆԱՊՕԼԻ՝ Նապօլի տէվլէթի իլէ Սարտէնէա տէվլէթինին մուամէլաթը կէրէյի էյիպ կէրիլիսէ տիր։ Նապօլի խարիճինէ նազարը Դարաֆա՝ պիր իլանատէ նէշր իսիպ՝ Իթալիա վէ Միշիլէա զրբպալարընը քեատիլէն Սարտէնէա տէվլէթինին թէշվիգինէ սաղլ իթմիշ տիր՝ Սարտէնիա տէվլէթի տախի պունատան բրօթէսթօ իթմիշ տիր։

— Միվայէթէ նազարէն Նապօլի տէվլէթի Ամէրիքատան իմտատա տաքէրի մահալլապ իթմիշ իսէ տէ՝ Ֆրանսա վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի Իթալիանընն ու մուրու տախիլէսի սէպէպի իլէ հիչ պիր էճնէպի տէվլէթ թէրաֆընատան տաքէր կէօնտէրիլմէմէսինէ գարար վէրմիշ օլտուգլարընատան՝ վէ Ամէրիքա տաքէրի Նապօլի մէմալիքինէ կէրտախի կիպի՝ պիր թէրաֆատատա Սարտէնէա տաքէրի կէրէճէյինատէն պու խուսուսատա իճրատը միւմքին օլամայըպ՝ Ամէրիքանընն եալնըզ պիր քիւշիւք տօնանմասը՝ Նապօլինին Ամրիտիպ տէնիզի իւզէրինատէ օլան տէվահիլինի տօլաշմագատա պուլունմուշտուր։

Տիկէր պիր բիվայէթէ տախի նազարէն՝ Նապօլի գրբալը Միշիլէա ատատընա հէր նէվի իմթիազաթ վէ մուաֆիյաթը իմա իթմէյէ հազըր պուլունմուշտուր՝ էէթիշիր քի Ֆըրանսըզ վէ Ինկիլիզ տէվլէթլէրի պուատանը միլքիյէթինի Նապօլի տէվլէթինէ թահիւտ վէ թէմին իթմէսինէ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՐԱՏՎՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

Ամենքս գիտենք, որ Հայաստանի մի մասը գրաված է Ռուսաստանի հետ։ Ռուսաստանի հետ Հայաստանի միանալն ինչպես է եղել, ինչպես ինչպես ինչպես

Ֆրանսերեն բնագրից թարգմանեց Հ. Գ. Ալամդարյանը

Գլուխ հինգերորդ

Ֆրանսիայի Հարավ-Արևելյան նահանգներում գտնվող Սասունի գավառի Գելիեղան գյուղի Ավետարանի տունը, որտեղ ապրում էր Գրիգոր Ալամդարը, ամբողջ գյուղի ամենամեծ տունն էր։ Դրսից նա ունի երեք հարկանի տեսք, ներսից՝ հինգ հարկանի։ Ներքևի հարկերը ամբարներ են, վերևի հարկերը՝ ննջասենյակներ։ Տանը ապրում էին Գրիգորի ծերունի հայրը՝ Սարգիսը, մայրը՝ Մարիամը, կինը՝ Հեղինեն, երեք որդիները՝ Արամը, Վահանը և Տիգրանը, ինչպես նաև Գրիգորի քեռին՝ Մանվելը։

Գրիգորի ամուսնությունը Հեղինեի հետ տեղի ունեցավ 1894 թվականի աշնանը։ Հարսանիքը տևեց հինգ օր, և գյուղի բոլոր բնակիչները հրավիրված էին։ Գրիգորը հարսանիքի ամենաերջանիկ օրերից մեկն էր ասում։ Հեղինեն գեղեցիկ աղջիկ էր, ուսումնասիրված, գրագետ, գիտեր գրել և կարդալ։ Նրա հայրը՝ Տիգրանը, գյուղի դպրոցի տնօրենն էր։

Գրիգորի ամուսնությունից հետո տունը դարձավ ավելի մեծ։ Ամբարի մի մասը վերածվեց ննջասենյակի։ Գրիգորը սկսեց գրել իր հուշերը։ Նա գրում էր գիշերվա ժամերին, երբ բոլորը քնած էին։ Նա գրում էր թղթի վրա, մատիտով, և թաքցնում էր գրասեղանի տակ գտնվող գրքերի մեջ։ Նա չգիտեր, թե ինչու է գրում, բայց զգում էր, որ պետք է գրի։

Գրիգորի հուշերը հետագայում հրատարակվեցին «Սասունի ավետարանը» անվամբ։ Գիրքը թարգմանվեց հայերեն, ռուսերեն, գերմաներեն։ Գրիգորը ապրեց 1901 թվականին։ Նրա մահվանից հետո տունը դատարկվեց։ Հեղինեն տարավ երեխաներին։ Տունը մնաց դատարկ։ Գյուղացիները ասում էին, որ գիշերվա ժամերին լսվում է գրելու ձայն։

Գլուխ վեցերորդ

Գրիգորի մահվանից հետո տունը դարձավ գյուղի ամենամեծ տունը։ Գյուղացիները գալիս էին, նայում էին, հարցնում էին։ Գրիգորի եղբայրը՝ Մանվելը, ասում էր, որ տունը պետք է վերանորոգել։ Նա ասում էր, որ տանիքը ծակվել է, պատերը ճաքել են։ Նա ասում էր, որ եթե չանենք, տունը կփլուզվի։

Գրիգորի որդիները՝ Արամը, Վահանը և Տիգրանը, գրեցին նամակ։ Նամակում գրված էր, որ տունը պետք է վաճառվի։ Նամակը հասավ Գելիեղան։ Գյուղացիները հավաքվեցին։ Նրանք քննարկեցին։ Նրանք որոշեցին, որ տունը պետք է գնել։ Գյուղի խորհուրդը գրեց նամակ։ Նամակում գրված էր, որ գյուղը գնում է տունը։ Գինը՝ 340 ռուբլի։

Գրիգորի որդիները համաձայնվեցին։ Նրանք ստացան գումարը։ Գումարը բաժանվեց։ Գրիգորի կանանոցը ստացավ 100 ռուբլի։ Գրիգորի դուստրերը՝ Մարիամը, Սոֆիան, Աննան, ստացան 50 ռուբլի։ Գրիգորի քեռին՝ Մանվելը, ստացավ 20 ռուբլի։ Գրիգորի հարսը՝ Հեղինեն, ստացավ 100 ռուբլի։ Գրիգորի թոռները՝ Արամը, Վահանը, Տիգրանը, ստացան 50 ռուբլի։ Գրիգորի գրիչը՝ Հակոբը, ստացավ 10 ռուբլի։

Գրիգորի գրիչը՝ Հակոբը, գրեց նամակ։ Նամակում գրված էր, որ գրիչը գնում է Գելիեղան։ Գրիչը

եատա պու պիր ինանլլը՝ չէ մի տիր ամապ. եախօտ պունա պիր էյալէթ հիւքիմէթի նասլը իրթիքեապ իսէր, եա սիզ պունու խապաթ իսէմ տիսինիզ հալտէ պուլունաու զունուզ մէսնուլյէթին ձէսամէթինի ամապ աղնամիլլը՝ պիզ մէ մուլ իսէրիզ քի եագինաա աղնար օլուրսունուզ։

Ամէն եիւզսիւզլիւյիւ սան տերէձէյէ վարարլրլը՝ շիւպհէսիզ իսթիհզա թարիգի իլէ, էզնէթ վէ իսկէնձէ խիլաֆը բիզայը Ալի վէ մուզայիրի գանուն օլուզունաան, մանասթրլրն ազալարլրը էյլէ գէյագ տէրէձէտ տէօյէն, էզնէթ վերէն վէ նիհայէթ իքիսինի տէ պու խարզ էօլիմէ էօլսիւրէնլէր ձէզասրզ գալմայաձագլար արը տէր։ Ամէն տիւշիւնմէզ քի, Տէվ լէթը Ալեմէ օլմասրդ պիրգապահաթա ձէզա վերմէզ լաբին մէկթիւպիւնիւ վէ իֆիժիրա պահնարրնը սիւնեա ալէմ զապէթասընա օգույաձագ վէ ձէզա պէքլէյիպ ձէզա կէօրմէյէձէք տիր նիչին քի գապահամ եօգ տուր քի ձէզա տա օլսուն։

Լաքին պալատէ մէզքիւր մաղպաթա շուբասընը տախի գաբալը կէչ մէյիպ շէօյլէ եազար։ «Ամէ մուրինի մէրսուլէ քիլնայը մէզպուրէյէ տուխուլէրինէ մէրգումանը տէրտէսթ իսէրէք, մէրգում Յիրեմ վէ Լազար վէ Կարապետի գարաշը ալմընա, վէ մէրգում Մանսէս բահիպ իլէ Թիմուրձի Գէորգու միլլէթ վէքիլի իլէ միւթէպերանը մէրգումէ թէսլիմ իսէր։» Իշլէթ գապահամթլրատան պիրաղընը գարաշը ալմընա վերիլմէսի, վէ պիրաղընն տախի Մինլէթ վէքիլլէրինէ թէսլիմ օլունմասը արը, Մէֆէին տէտախի էզնէթլէր, իսկէնձէրէր, վէ էօլիմլէր։

Պուրարարընը պիլէրէք վէ կէօրէրէք, պիզլէր տախի սէրպէսթմէձէ տէյէպիլիրիզքի, Տէվլէթ տախի էլդէթ քէնարա գայիմմագամ վէ մէձլիսինին վէ ասրը քէնարլրսինին տախի նամուսունու պու զապէթալէրատէն մահրլաց իսէձէք տիր, Ալլահ սաղլըգ վերիրսէ սիզատէ կէօրիւրսիւնիւզպիզատ։

Լյէր պիզլէր եալանա չըգարսագ, պիր մանասթրը ահալիսինին նամուսունու պօզմաշ օլմաղընը, վէ պու զատատէ նասլը քի պէն տէ ֆա տէտիր, թէքրար սէյլէրիզ քեաֆֆէի մէ՝ սուլյէթի իւզերիմիզէ ալարրզ, լաքին Ամէն վէ Ամէր-նուն մէ կիմիպլէրի եալանա չըգարսա, պիր էյալէթ գայիմ մագամը, մէ ձլեսի վէ մէ մուրինի հապգինաա, քի Տէվլէթին նամուսու տէ մէք տիր, պիրա թէֆիթիշ իթաքիլլերի գարա իֆիթիրալար վէ պէտանամըզգլ. ըն մէ՝ սուլյէթինի իւզերլերինէ ալապիլէձէքլէր մի։ Պէքլէյէլիմ վէ կէօրէլիմ, պիզլէր շիմտիլիք լագրրտրընատան պիլէ տիթրէմէքտէյիզ։

— Թէրաֆկիրլիք գապուլ իթմէտիսիմիզէ աշիքեար պիր նրշանէ օլմագ իւզրէ պու տէֆա մայիս 16 Թարիխի իլէ Իրզրումտէն կէլէն պիր մէկթիւպ շու վէձհ իլէ խիւլասա օլունուր։

(Պալատա զիքր օլունան) Մաղպաթա Իրզրումէ վասլ օլսուգտա Թոփրագ գալէ միւտիրի Ամէհմէտ պէյ մահպուստան չըգարրլըպ, տահա զիյատէ շէրէֆ պու լմագտատիր, հաթտա վալիի պէլտէմիզ օլան տէվլէթլու Իսահէմ բաշա հաղրէթլէրինէ տախի ինֆատէ իսիւպ, քէնտի նամուսունու գըրանլարատան մուհաֆէմ իսթէմէքտէ իքէն, Ալաշկերտ գարիյէսինտէ պու միւտիրին նու ֆուզուլ Թահրընատա օլան պիր իքի մահալտէ հըրսըզլըգ վէ պիր գաչ նապէձա շէյլէր վուրգու պուլուպ, պու իշլերի եաբան մումայիլյհ Ամէհմէտ պէյին ատամլարը արը տէյի թէվթուր պուլուզունան, մումայիլյհ Ամէհմէտ պէյ, մայիս-պիր կէձէ վագթը քէնտի գօնաղընատան չըգըպ ֆիրար իթմիշտիր։ Իրթէսի կիւնիւ հիւքիմէթ ատույապ անինտէ օմրուզ աթլը իլէ ատապըգ Պայպուրթի միւտիրի Թոտիր աղայը արգասընատան կէօնտէրէրէք Ամէհմէտ պէյին Իրզրումէ ձէլգինէ Թայէին իթմիշտիր, ֆագատ օնպէշ կիւն տիւր հէնիպ պիր խապէր ալընամամըշ արը։ Իյէրիստ հագիգէթը հալ աղնաշըլըր։ Շու գատատ քի Ամէհմէտ պէյին ֆիրարը ատա իսատ օլունան Վարդապետ քէյֆիյէթի իշխն օլմայրզ, իլա պաշդա մատտէլէր իշին օլսուզլու, հէր քէսին ինանմանտ կիւն կիպի աշիքեար արը։

— Պու տէֆա Իվանի Հէրօր զաղէթասընատա միլլէթի Իրմէնիյէնին Իշէտի գուլլէ խասթախանէսի հագգընատա շու վէձհ իլէ եազըլը արը։

. . . . Պու խասթախանէ տէրուենտէ օանրար ալթը եիւզ քիշի գատատ օլուպ, իւչ եիւզիւ չօձուգ տուր քի պիլա իւձրէթ թէրպիսէ օլուրլար, վէ տիկէր իւչ եիւզիւ պէօյիւք ատամլար օլուպ, ֆուգարա խասթա վէ տիվանէ, իւչ սընրֆա թագսիմ օլմուշ լարարը . . . . Վագատա խասթախանէնին էպինիսի պիզիմ պաղը քեարկիրլէր կիպի մէթին պիր շէյ տէյիլ տիր, լաքին թէմիզլիսի վէ նիզամը ճիհէթի իլէ Ամիթանէտ օլան ասլրը քեաֆֆէի միլլէթլերխասթախանէլերինտէնիւսթիւն տիւր։ . . . .

Պու օխասթախանէ տիր քի, հագգընատա, կէչէնտէ Ամէր- վէ Մէ-նուրի վէ էմանլէրի սէօյլէմէտիքլերի ըսվայլըգ գալմատը, վէ չիւնքի պունլար զայէթ տօզրու սէօյլէյէն թագրմտան արը, լաղամարը քի պու տէֆա Իզմիրին Հաշտեանից ընկերութիւնունու տա պերատէր ալարագ, Լէվանի Հէրօրա պիր մէկթիւպ տահա եազընլար, վէ պու պահնարրնը եալանա չըգարրլը, խասթախանէնին նէ քիսլիք վէ նէ նիզամըզրգտա պուլունուզունու իսպաթ իթմէսինէր, նասրը քի միլլէթէ պէյան իթմէսինէր։

Ի ԼԱՆԱԹ

ՃԷՆՎԱՍ ՆԱՄ ԹԱՊԻՊԻՆ ՆԻԳՈՍ ԻԼԼԷԹԻՆԷ ԳԱՐՇԸ ՊԻՐ ՄՈՒԱԼԻՃԷՍԻ

Պիւրիւն պոստալ 10 ֆրանգ. նէսֆը 5 ֆրանգ.

ՀԻՆՏ ՔԻՍԹԱՆԷՍԻՆԻՆ ԻՍԱԼԻՍ ԵՏԱԼԸ

Պու էսալ նիֆտրէս. վէ էնճա. Ք սիէր ադրէսրընը էն ալա Ք գիէսէր մուալիճէսի պէր։

Հինա քէսթանէսինին եազը իւֆնէթ վէրիր պիր շէյ տէյիլ տիր. խոթիմանատ նէ աղը. նէ եարա վէ նէ ատ շէշ հասրը իսէր։ Եալնըզ պիրիլէն ենէրէ թէսիր իսիւպ. աղրլաղը թէսկին իտէր վէ շէշէրի երիթիր. Դիզրիս իլէթինի թէպրէնտիրմէյէրէք, աղրլարրընը կէչիրիր. վէ պու իլէթի նէ իշէրիսէ վուրատրը։ Նէ ատ իշէրքի ալէթլէրէ սօգունապիլիր. էքսէրիսա եա նէսօպթինի կէրիլէթիր. եա տա խաֆիֆլէթիր. հէթիշիր քի մուայէնէն վագթլարատա պէ հէր էէվմ. պու եազ իլէ աղրլյան ազալար օվլանրընը։

ՀԻՍԱՐԵՏԹՆԱՄԵԼԻՔ

Էթէր իլէ գարշագ Հինա քէսթանէսի եազը. շօգ սէնէլէրատէն պէրիս վէձա վէ նիգրիս իլէթլէրինէ գարշը միւէսիր պիր ատվա տրը ակլի շէօհրէթ պուլմաշ տուր։ Եձրադը միսիս Եէնիշյա կէրէք պու եազը թէրթիպինէ վէ կէրէք իսթիմալինէ պիր էյի եօլ կէօսթէրմիշ տիր։ (Պուշարատա Շիֆախէ բուրնամէսի։)

Սահիֆէ. 91.

Պու եազը՝ եալնըզ իքի տէֆա իսթիմալ իթթիսիմիզատ. կէօրմիւք քի. աղրլարը կէչտի վէ խասթալագ իլէրիլէմէտի։

Պու եազ մուալիճէսինատ. սահիհէն պիր շիֆա գուվվէթի վար արը զանն իսէրիզ։

ՏՕԳԹԻՕՐ ՏՕՊՈՒ.

Ըհսաղէյի շիֆայէյ. սան. 217. 16 սեպտ. 1858

Հէր շիշէնին պիր թէրաֆընատա M. G. հարֆ. լարը վար. վէ տիկէր թէրաֆընատա շու. ձիֆրալար վար.

Ա Ն

Էձրադը 14 գրուշ սօգաղը փարիս։

Տէբօղթօղար. Ամիթանէտ. Տէլլասուտտա. Գալէյա. Վէլէց վէ գօմբանիաղ. Սինաբեան վէ Օթնտի. Պէրուսթատ. Ամրաղ վէ Մալթա. Ամիթնատա Պաղիի Լէօնիսատա վէ Օտէսսա Գաղոնէր Էձրախանէլերինատ։ 2

Մարգէնի թօղ պօյա.

Պու մատէնի թօղ պօյա ատէնիէն շէյ խատ վէ պիրինձի գատ. եանի հէր պօյատա եուս օլուր պիր պօյա տրը. վէ գավիլսի վէ օրմաղլրը ձիհէթլէ ախէր պօյալարատան ֆէրդ օլունուր. վէ կէմի վէ էպինիսէ պօյալամայա գուլանրլըգ թմաթլը պիր բէնկի վար արը. վէ ախէր նաղլը պօյալարա գարշը աղրլարագ տախի գուլանրլը վէ քեսալը տիւշէր։

Թէձրիպէ իթմէք իշին նուամանէլիք գատատ շէյ. պէտէ հավա տախի վերիլիր։

Քէպալիք ալա վէ էտնա քիւլսէթլի պիր

Ի-ՄԻ-ՊԷՃ ԳԷՕՂԷՆՕՍՈ-

Տախի պուլունուպ. գանթարը 100 զուրուշտան 320 զուրուշա գատատ սաթրլրը։ Քէզալիք պաշգա պու մագուլէ պիր թագրմ մալաք տախի մէվճուտ տուր. ԷՏՎԱՐՏ ՓԱՆԷՐ ՎԷ ԳՕՄԲԱՆԻԱ. Ի-ՄԻ-ՊԷՃ Փաստրիգաթորլրը։ 1

Ղալաթա Բէնշէմմէտ քաղարրնատա, Հէղարէն սգ. գալը. Աղալար Նուամէրօ 3։

Մուզիգայը Հիւմայուն մուալիմի վէ տիրէքթօրու միւսիւ Գուլիսթօ Կուամէլլինին, էսկի վէ եէնի Օսմանլը մագամլարրընը եալընրզ Ռիանս իշիւն նօմայա ալմրշ օլտուզու։

ՄԻ ԱՄԱՍ

Պու հիւնէրլի թէէլիֆ, իքի կիւզէլ բէսալէտէն միւբէթթէպ օլուպ, Օսմանլը մագամրնա հալէսքեար օլանլարա, վէ ինձէ մուզիպատան աղնայանլարա թագսիմ օլունմուշ տուր։

Սամթրլրը եալընրզ, Պէյօղլու թէքքէսի Ճատատէսինէ, միւսիւ Շիմֆֆ վէ գօմբանիասը քիմատպահանէսինէ։ 4

Պէյ օղլու թարրա պաշընատա 104 Ն՝. իլէ մուրագամ Ամամար սօգաղընատա տէօրթ ատէտ եանի 3, 4, 5 վէ 7 Ն՝. լու էվլէր. քէզա 112 Ն՝. իլէ մուրագամ Ալթրն պաղգալ սօգաղը տէրտնինատ 1, 2 վէ 4 Ն՝. լու էվլէր Լամթին գանէլէրիասը վասէթասը իլէ Ամամար սօգաղընատա պարատէ մէղքիւր 4 Ն՝. խանէ տէ մէզատա օլունաձագ տրը։

Իլք մէզատա յունիս 7, մայիս 26 բէնշէմմէտ կիւնիւ օլուպ, իքինձի վէ օնս մէզատա տախի յունիս 11, մայիս 30 բազար իրթէսի կիւնիւ օլամագ տրը։

Մէգքիւր խանէլէր մէզատատա ֆիրուխթ օլուգտա, հէր քիմատ գալրը իսէ մէսարրիֆատրընը թէսիսէ իսէձէք, վէ ագձէսինի եա գայիմէ վէ եախատա արթուն օլարագ, օ կիւնքի ահձէ ֆիյատրը միւձիպլինձէ էատա իսէձէք տիր։

Պու պատատէ զիյատէ մայիւմատ թախսիլի իշիւն, Ղալաթատա Լամթին Գանչէլէրիասընատա միւսիւ Ամրթալիսխէն վագրի օլապիլիր։

Ալիխանէ. 17/5 մայիս 1860։ 3

ՊՕՐՍԱ 1860	Բոլոր երկրներ. 23 Մայիս.	Սալ. 24	Հրամ. 25	Փրամ. 26	Շաբաթ. 27	Ճ.երբ. 28
	Զուրուշ	Զրշ.	Զրշ.	Զրշ.	Զրշ.	Զրշ.
Լոնդրա՝ Ց՝ այ	116-115½					
Փարիս „						
Մարսիլիա „	185-184					
Ամսթրդամ „						
Վիեննա „						
Թրիեսթ „						
Լիվորնո „						
Ժենովա Լիր. „						
Օսթասա Ց՝ կիւն						
ՄԷՍՔԻԹԷԱԹ						
Մէձիտիէ Լիրա	106⅓	106¾	106½	106½	106½	106⅝
Եէրմիլիք կիւմիւշ	21	21⅛	21	21	21	21
Խազինէ թահվիլի						
„ „ ֆայիզի ալանմըշ	65⅝	65½	61	64½	65	65
Գանսօլիտէ	40	40	39½	42	39	39
Սեհիմ սպանիօ	39	39	40	39	38	38
Ինկիլիզ Լիրասը	116¾	117	116¾	116¾	116⅝	116¾
20 Ֆրանգ	95¼	95½	95½	95½	95¼	95⅝
5 „ կիւմիւշ	22¾	22⅞	22¾	22¾	22⅝	22⅝
Իմբերիալ	95½	95½	95¼	95½	95¼	95¼
Գալպան	18⅓	18¼	18⅛	18¼	18⅛	18⅛
Սովրան	160	160	161	160	160	160
Գրիմից չարգլը	55	55	55	55	55	55
Գուշլու Բիալ	23	23	23	23	23	23
Գէշտիք. Եարըմբագ %	4 4½	4	4	4	4	4

ԶԱԽԻՐԻ 28 ՄԱՅԻՍ

	Լաբուշ		Գրուշ
Թայդան Աբնաաուա	36—37	Իսմայիլ գրըլճա	
Իսմայիլ	55—56	Վարնա „	27—31
Գալաս	32—33	Գուրդաղ „	
Ռումելի Գալշգ		Գալշգ „	25—27
Գուրդաղ		Գօգօրօզ Գալաս	18—19
Ազօֆ գրըլճա		„ Իպրայիլ	16—18
Իպրայիլ „	26—31	Ալբա	10½—11

Գոյանակ մէգիբ դանիբլէրտէն 510000 բիրլ մէվճուտ պու լաբնաբ։

ԷՄԹԱԱՑԻ ԵՃՆԵՊԻՑԷ 28 ՄԱՅԻՍ

ՔԻԼԼԻ ՎԷ ԹՕՂ ՀԻՐԻԻ

		Գրուշ
Լինիկ բրիմ 6—10 լիպրա	Գանթար	520—525
Լիվերբուլ 10 „	„	500—510
Օսմանա տէպրու 6-10 „	„	520—525
Ամերիքա 8 „	„	300—310
Ֆրանսըզ մի չէմմուլը 10 „	„	300
Ինկիլիզ թօզ	„	290
Օսմանա էքսթրա „	„	260—255
„ պիրինձի „	„	260—255
„ իքինձի „	„	250
„ իւչիւնձի „	„	145
Ֆրանսըզ	„	15
ՏԷՍԹԻ Ինկիլիզ չէչիա լամա տէօրթ քէօշէ	„	
„ եանվարագ	„	75—76
„ եարմա	„	78—80
„ սաձ չէչիա իլէ	„	150—155
„ չէմպէր „	„	110—120
Մոսկով չէչիա	„	
ԳՈԼԱՑ Կարա գուլ թամլա	„	1030—1050
ԳՈՒՐՀԱՒՆ Ինկիլիզ	„	170
„ Ֆրանսըզ	„	
ՁԵԼԼԻՔ Գիր սրքիր 0	„	180
„ Իրի „ 00	„	
ՍԱՁՈՒՆ Մարսիլիա չէչիա	„	180
„ Ինկիլիզ „ 40 օգկասը պիր	„	
ՄՕՐ ՊԱՂԱՆ	„	40—50
ՍԱՆԹԱՌԹԱ	„	250—250
ՋԱՃԸ ԴԷՄՐԷՋ	„	45—55
ՇԱՂ Ինկիլիզ	„	80—85
ԿԵՕՋ ԹԱՀԸ Ինկիլիզ	Օգկա	7½—8
ԳԱՀՎԷ Կարօ ֆինօ	% „	1180—1120
„ Իքինձի	„ „	1000—1080
„ Իւչիւնձի	„ „	920—980
ՁԻՎԻՏ Ինկիլիզ	„	160—170
ԳԷՐՄԱՋ	„	40—84
ՊԻՊԷՐ Լոնտրա Մարսիլիա	„	9—9¼
ՆԷՐԳԱՏԷՐ Ինկիլիզ	„	7¾
„ Մեքսիքոյ նէօգ	„	
ԹԷՆԵՔԷ + նշան	Զիվիթ սանդըգ	390
ՐՕՄ Աղիրիգա	1070 ակրէտ 1 կալօն	9—10
„ Ինկիլիզ		10—11

ԷՄԹԱԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ 28 ՄԱՅԻՍ

		Գրուշ
ԹԻՖԹԻՔ սէրէմ	Օգկա	
ՖԻԼԻԿ Ինդարե	Պէշլիք „	51
ՃԻՀՐԻ	„	2½
ՊԱԼ ՄՕՄՄԻ	„	
ՄԱՉԸ պահ	„	
„ ապրագ	„	
ՓԱՄՈՒԳ խամ Իրմիր	„	
„ հասրլը Մբարբ	„	
ՍԷՂԸՐ ԿԷՕՆԻՒ	„	
ՏՕՆ ԵԱՂԸ Աշաուրա	„	
ՐԷՕՐ ՊՕՃԱ	Գանթար	
ԵԱԲՍԱ Լուվէլի	„	
„ Աշաուրա (Մահալինատ պէշլիք)	„	3¼
„ Եայգանմըշ	Օգկա	

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԻՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյիք Եէնի խանատա Թիւրքէնատէան Յովակիմ.
ԻԶՄԻՐ. Սիմոնեան Յովհաննէս աղա. Սասթէր.
ՊՐՈՒՍԱ. Կէմիճեան Նշան աղա.
ԷՏԻՐՆԷ. Պրուսալը Յովսէփ աղա.
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա.
ԱՏԱՆԷ. Բալամուտ օղլու Յակոբ աղա.
ՊԻԼԻՃԻԿ. Տէրգոս իթ օղլու Պեսրա աղա.
ԳԱՅՍԷՐԻԷ. Պէղերեան Խոսրով Գէր.
ԷՆԳԱՐԻ. Սիմեօր ճիօմանի Լէօնարտ.
ԷԿԻՆ. Թարագճեան Յովսէփ աղա.
ՊԱՂԱՏԱՏ վէ ՄՈՒՍՈՒԼ. Աբրիկեան Թոմաս աղա.
ՄԱՐԱՇ. Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ աղա.
ԷՐԶՐՈՒՄ. Շապանեան Գրիգոր աղա.
ԻՍԿԻՇԷՀԻՐ. Ոսկի օղլու Էնգարէլի Կարապետ աղա.
ՔԻՕԹԱՀԵԱ. Լիւլէճեան Աշան աղա.

ՄԻՒԼԼԻՓԻ ԴԱՉԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ.

ԴԱՒԱԹԱՑԸ ԵՐՄԵՆԻ ՓԻԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳԱԼԸ Ն՝ 47
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆԸՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆԷ.